C/2025/3978

20.8.2025

ODPORÚČANIE RADY

z 8. júla 2025

k hospodárskej, sociálnej, štrukturálnej a rozpočtovej politike a politike zamestnanosti Dánska

(C/2025/3978)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 121 ods. 2 a článok 148 ods. 4,

so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1263 z 29. apríla 2024 o účinnej koordinácii hospodárskych politík a mnohostrannom rozpočtovom dohľade a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1466/97 ([1]), a najmä na jeho článok 3 ods. 3,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

so zreteľom na uznesenia Európskeho parlamentu,

so zreteľom na závery Európskej rady,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre zamestnanosť,

so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a finančného výboru,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre sociálnu ochranu,

so zreteľom na stanovisko Výboru pre hospodársku politiku,

keďže:

Všeobecné úvahy

(1) V nariadení (EÚ) 2024/1263, ktoré nadobudlo účinnosť 30. apríla 2024, sa uvádzajú ciele rámca správy hospodárskych záležitostí, ktorého cieľom je podporovať zdravé a udržateľné verejné financie, udržateľný a inkluzívny rast a odolnosť prostredníctvom reforiem a investícií, ako aj predchádzať nadmerným deficitom verejných financií. V nariadení sa stanovuje, že Rada a Komisia vykonávajú mnohostranný dohľad v kontexte európskeho semestra v súlade s cieľmi a požiadavkami stanovenými v ZFEÚ. Európsky semester zahŕňa predovšetkým formulovanie odporúčaní pre jednotlivé krajiny a dohľad nad ich vykonávaním. V nariadení sa podporuje aj zodpovednosť členských štátov za fiškálnu politiku a zdôrazňuje sa v ňom strednodobý horizont spolu s účinnejším a koherentnejším presadzovaním. Každý členský štát musí Rade a Komisii predložiť národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán obsahujúci jeho fiškálne, reformné a investičné záväzky na obdobie štyroch alebo piatich rokov v závislosti od dĺžky vnútroštátneho legislatívneho obdobia. Trajektória vývoja čistých výdavkov ([2]) v týchto plánoch musí byť v súlade s požiadavkami nariadenia vrátane požiadaviek na to, aby do konca obdobia úprav verejný dlh dosiahol alebo si udržal hodnoverne klesajúci trend, alebo aby zostal na obozretnej úrovni pod 60 % hrubého domáceho produktu (HDP), a aby sa deficit verejných financií v strednodobom horizonte znížil pod referenčnú hodnotu 3 % HDP stanovenú v zmluve a/alebo sa udržiaval pod touto referenčnou hodnotou. Ak sa členský štát zaviaže uskutočniť príslušný súbor reforiem a investícií v súlade s kritériami stanovenými v nariadení, môže sa obdobie úprav predĺžiť najviac o tri roky.

(2) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 ([3]), ktorým sa zriadil Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (ďalej len „RRF“), nadobudlo účinnosť 19. februára 2021. RRF poskytuje členským štátom finančnú podporu na realizáciu reforiem a investícií, pričom so sebou prináša fiškálny impulz financovaný Úniou. RRF pomáha v súlade s prioritami európskeho semestra pre koordináciu hospodárskych politík dosiahnuť hospodársku a sociálnu obnovu a zároveň presadzovať udržateľné reformy a investície, najmä s cieľom podporovať zelenú a digitálnu transformáciu a posilňovať odolnosť hospodárstiev členských štátov. Zároveň pomáha posilňovať verejné

([1]) Ú. v. EÚ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Čisté výdavky v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 2 nariadenia (EÚ) 2024/1263: „čisté výdavky“ sú výdavky verejnej správy bez i) úrokových výdavkov; ii) diskrečných príjmových opatrení; iii) výdavkov na programy Únie plne kryté príjmami z fondov Únie; iv) vnútroštátnych výdavkov na spolufinancovanie programov financovaných Úniou; v) cyklických prvkov výdavkov na dávky v nezamestnanosti a vi) jednorazových a iných dočasných opatrení.

([3]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

financie a podporovať rast a tvorbu pracovných miest v strednodobom a dlhodobom horizonte, posilňovať územnú súdržnosť v rámci Únie a podporovať pokračujúce vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv.

(3) Cieľom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 ([4]) (ďalej len „nariadenie REPowerEU“), ktoré bolo prijaté 27. februára 2023, je postupne ukončovať závislosť Únie od dovozu ruských fosílnych palív. Týmto sa pomáha dosiahnuť energetickú bezpečnosť a diverzifikovať dodávky energie do Únie, pričom sa zároveň zvyšuje miera využívania obnoviteľných zdrojov energie, kapacity na uskladňovanie energie a energetická efektívnosť. Dánsko pridalo do svojho národného plánu obnovy a odolnosti novú kapitolu REPowerEU s cieľom financovať kľúčové reformy a investície, ktoré pomôžu dosiahnuť ciele plánu REPowerEU.

(4) V súlade s článkom 18 ods. 1 nariadenia (EÚ) 2021/241 Dánsko predložilo Komisii 30. apríla 2021 svoj národný plán obnovy a odolnosti. Podľa článku 19 uvedeného nariadenia Komisia posúdila relevantnosť, účinnosť, efektívnosť a koherentnosť plánu obnovy a odolnosti v súlade s usmerneniami pre posudzovanie uvedenými v prílohe V. Rada 13. júla 2021 prijala vykonávacie rozhodnutie o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Dánska ([5]), ktoré bolo 9. novembra 2023 zmenené podľa článku 18 ods. 2 s cieľom aktualizovať maximálny finančný príspevok na nenávratnú finančnú podporu, ako aj zahrnúť kapitolu REPowerEU ([6]). Uvoľnenie splátok je podmienené prijatím rozhodnutia Komisiou v súlade s článkom 24 ods. 5, v ktorom sa uvádza, že Dánsko uspokojivo dosiahlo príslušné míľniky a ciele stanovené vo vykonávacom rozhodnutí Rady. Keď sa hovorí o uspokojivom dosiahnutí míľnikov a cieľov, vyžaduje sa, aby v súvislosti s predchádzajúcimi míľnikmi a cieľmi, ktoré už boli dosiahnuté pri rovnakej reforme alebo investíciách, nedošlo k zvratu.

(5) Rada 21. januára 2025 na základe odporúčania Komisie prijala odporúčanie, ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Dánska ([7]). Plán bol predložený v súlade s článkom 11 a článkom 36 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) 2024/1263, vzťahuje sa na obdobie 2025 až 2028 a stanovuje sa v ňom rozpočtové obmedzenie v podobe maximálnej miery rastu čistých výdavkov na obdobie štyroch rokov.

(6) Komisia 26. novembra 2024 prijala na základe nariadenia (EÚ) č. 1176/2011 správu o mechanizme varovania na rok 2025, v ktorej Dánsko neurčila za jeden z členských štátov, vo vzťahu ku ktorým bude potrebné vykonať hĺbkové preskúmanie. Komisia prijala aj odporúčanie na odporúčanie Rady o hospodárskej politike eurozóny a návrh spoločnej správy o zamestnanosti na rok 2025, v ktorej sa analyzuje vykonávanie usmernení pre politiky zamestnanosti a zásad Európskeho piliera sociálnych práv. Rada prijala odporúčanie o hospodárskej politike eurozóny ([8]) 13. mája 2025 a spoločnú správu o zamestnanosti 10. marca 2025.

(7) Komisia uverejnila 29. januára 2025 Kompas konkurencieschopnosti – strategický rámec, ktorého cieľom je posilniť globálnu konkurencieschopnosť EÚ v nasledujúcich piatich rokoch. Identifikujú sa v ňom tri transformačné požiadavky udržateľného hospodárskeho rastu: i) inovácie; ii) dekarbonizácia a konkurencieschopnosť a iii) bezpečnosť. V záujme preklenutia inovačnej priepasti sa EÚ zameriava na podporu priemyselných inovácií, podporu rastu startupov prostredníctvom iniciatív, ako je stratégia EÚ pre startupy a scaleupy, a na podporu prijímania pokročilých technológií, ako je umelá inteligencia a kvantová výpočtová technika. Komisia v snahe o ekologickejšie hospodárstvo načrtla komplexný Akčný plán pre cenovo dostupnú energiu a Dohodu o čistom priemysle, ktorými sa zabezpečí, aby prechod na čistú energiu zostal nákladovo efektívny a priaznivý pre konkurencieschopnosť, najmä pre energeticky náročné odvetvia, a aby predstavoval hnaciu silu rastu. V záujme znižovania nadmernej závislosti a zvyšovania bezpečnosti je Únia odhodlaná posilniť globálne obchodné partnerstvá, diverzifikovať dodávateľské reťazce a zabezpečiť prístup ku kritickým surovinám a čistým zdrojom energie. Tieto priority sú podporené horizontálnymi faktormi, konkrétne zjednodušovaním právnych predpisov, prehlbovaním jednotného trhu, financovaním konkurencieschopnosti a európskou úniou úspor a investícií, podporou zručností a kvalitných pracovných miest a lepšou koordináciou politík EÚ. Kompas konkurencieschopnosti je zosúladený s európskym semestrom, čím sa zabezpečuje, aby hospodárske politiky členských štátov boli konzistentné so strategickými cieľmi Komisie, čím sa vytvára jednotný prístup k správe hospodárskych záležitostí, ktorý podporuje udržateľný rast, inovácie a odolnosť v celej Únii.

([4]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitolu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/1755 a smernica 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 63, 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Vykonávacie rozhodnutie Rady z 13. júla 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Dánska (ST 10154/2021).

([6]) Vykonávacie rozhodnutie Rady z 9. novembra 2023, ktorým sa mení vykonávacie rozhodnutie z 13. júla 2021 o schválení posúdenia plánu obnovy a odolnosti Dánska (ST 14473/2023).

([7]) Odporúčanie Rady z 21. januára 2025, ktorým sa schvaľuje národný strednodobý fiškálno-štrukturálny plán Dánska (Ú. v. EÚ C/2025/654, 10.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/654/oj).

([8]) Odporúčanie Rady z 13. mája 2025 týkajúce sa hospodárskej politiky eurozóny (Ú. v. EÚ C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

(8) Európsky semester pre koordináciu hospodárskych politík sa v roku 2025 naďalej vyvíja súbežne s vykonávaním RRF. Na plnenie priorít jednotlivých politík v rámci európskeho semestra je naďalej nevyhnutné, aby sa plne vykonávali plány obnovy a odolnosti, keďže tieto plány pomáhajú účinne riešiť všetky výzvy identifikované v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny vydaných v posledných rokoch alebo ich významnú časť. Tieto odporúčania pre jednotlivé krajiny sú naďalej rovnako relevantné pre posúdenie zmenených plánov obnovy a odolnosti v súlade s článkom 21 nariadenia (EÚ) 2021/241.

(9) Odporúčania pre jednotlivé krajiny na rok 2025 sa vzťahujú na kľúčové výzvy v oblasti hospodárskej politiky, ktoré sa dostatočne neriešia opatreniami zahrnutými v plánoch obnovy a odolnosti, pričom sa zohľadňujú príslušné výzvy identifikované v odporúčaniach na roky 2019 – 2024.

(10) Komisia 4. júna 2025 uverejnila správu o krajine týkajúcu sa Dánska na rok 2025. Posudzoval sa v nej pokrok, ktorý Dánsko dosiahlo pri plnení príslušných odporúčaní, a hodnotilo sa v nej vykonávanie plánu obnovy a odolnosti Dánska. Na základe tejto analýzy sa v správe o krajine identifikovali najnaliehavejšie výzvy, ktorým Dánsko čelí. Okrem toho sa v nej posudzoval pokrok Dánska pri vykonávaní Európskeho piliera sociálnych práv a pri dosahovaní hlavných cieľových hodnôt Únie do roku 2030 v oblasti zamestnanosti, zručností a znižovania chudoby a sociálneho vylúčenia, ako aj pokrok pri dosahovaní cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja.

Posúdenie výročnej správy o pokroku

(11) Rada 21. januára 2025 odporučila Dánsku tieto maximálne miery rastu čistých výdavkov: 5,0 % v roku 2025, 5,7 % v roku 2026, 3,8 % v roku 2027 a 2,9 % v roku 2028, čo zodpovedá maximálnym kumulatívnym mieram rastu vypočítaným s odkazom na rok 2023, a to 12,6 % v roku 2025, 18,9 % v roku 2026, 23,5 % v roku 2027 a 27,1 % v roku 2028. Dánsko 30. apríla 2025 predložilo svoju výročnú správu o pokroku ([9]) týkajúcu sa dodržiavania odporúčaných maximálnych mier rastu čistých výdavkov a realizácie reforiem a investícií reagujúcich na hlavné výzvy identifikované v odporúčaniach pre Dánsko v rámci európskeho semestra. Vo výročnej správe o pokroku 2025 sa zohľadňujú aj polročné správy Dánska o pokroku dosiahnutom pri plnení jeho plánu obnovy a odolnosti v súlade s článkom 27 nariadenia (EÚ) 2021/241.

(12) Útočná vojna Ruska proti Ukrajine a jej dôsledky predstavujú pre Európsku úniu existenčnú výzvu. Komisia odporučila koordinovane aktivovať národnú únikovú doložku Paktu stability a rastu s cieľom podporiť úsilie EÚ o dosiahnutie rýchleho a výrazného zvýšenia výdavkov na obranu a tento návrh uvítala Európska rada 6. marca 2025. V nadväznosti na žiadosť Dánska z 30. apríla 2025 prijala Rada 8. júla 2025 na základe odporúčania Komisie odporúčanie, ktorým sa Dánsku povoľuje odchýliť sa od odporúčaných maximálnych mier rastu čistých výdavkov a prekročiť ich ([10]).

(13) Na základe údajov, ktoré overil Eurostat ([11]), sa prebytok verejných financií Dánska zvýšil z 3,3 % HDP v roku 2023 na 4,5 % HDP v roku 2024, zatiaľ čo verejný dlh klesol z 33,6 % HDP na konci roka 2023 na 31,1 % HDP na konci roka 2024. Podľa výpočtov Komisie tento vývoj zodpovedá miere rastu čistých výdavkov na úrovni 3,3 % v roku 2024. Dánsko vo výročnej správe o pokroku odhaduje rast čistých výdavkov v roku 2024 na 5,1 %. Komisia odhaduje, že rast čistých výdavkov bol nižší než vo výročnej správe o pokroku. Príčinou rozdielu medzi výpočtami Komisie a odhadmi vnútroštátnych orgánov je vyšší odhad Komisie, pokiaľ ide o cyklickú zložku výdavkov na dávky v nezamestnanosti. Tento rozdiel vysvetľujú metodické rozdiely, keďže Dánsko používa vnútroštátnu metódu (namiesto spoločne dohodnutej metódy), ktorá vychádza z iných údajov ako výberového zisťovania pracovných síl. Podľa odhadov Komisie boli zámery fiškálnej politiky ([12]), ktoré zahŕňajú výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov aj z prostriedkov EÚ, v roku 2024 reštriktívne, a to na úrovni 0,5 % HDP.

([9]) Výročné správy o pokroku 2025 sú k dispozícii na adrese: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([10]) Odporúčanie Rady z 8. júla 2025, ktorým sa Dánsku povoľuje odchýliť sa od maximálnych mier rastu čistých výdavkov stanovených Radou podľa nariadenia (EÚ) 2024/1263 (aktivácia národnej únikovej doložky), (Ú. v. EÚ C, C/2025/3963, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3963/oj).

([11]) Eurostat – Euro ukazovatele, 22. 4. 2025.

([12]) Zámery fiškálnej politiky sú vymedzené ako miera ročnej zmeny východiskovej rozpočtovej pozície verejnej správy. Ich cieľom je posúdiť hospodársky impulz vyplývajúci z fiškálnych politík, a to tých, ktoré sú financované z vnútroštátnych zdrojov, ako aj tých, ktoré sú financované z rozpočtu EÚ. Zámery fiškálnej politiky sa merajú ako rozdiel medzi i) strednodobým potenciálnym rastom a ii) zmenou primárnych výdavkov bez diskrečných príjmových opatrení a vrátane výdavkov financovaných z nenávratnej podpory (grantov) v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov Únie.

(14) Podľa výročnej správy o pokroku sa v makroekonomickom scenári, z ktorého vychádzajú rozpočtové projekcie Dánska, očakáva rast reálneho HDP na úrovni 2,3 % v roku 2025, zatiaľ čo inflácia podľa HICP by mala dosiahnuť 2,0 % v roku 2025. V prognóze Komisie z jari 2025 sa predpokladá nárast reálneho HDP o 3,6 % v roku 2025 a o 2,0 % v roku 2026, zatiaľ čo inflácia podľa HICP má byť na úrovni 1,6 % v roku 2025 a 1,5 % v roku 2026.

(15) Vo výročnej správe o pokroku sa očakáva, že prebytok verejných financií sa v roku 2025 zníži na 0,8 % HDP, zatiaľ čo pomer verejného dlhu k HDP sa na konci roka 2025 zníži na 30,0 %. Tento vývoj zodpovedá rastu čistých výdavkov na úrovni 8,2 % v roku 2025. Podľa prognózy Komisie z jari 2025 sa predpokladá prebytok verejných financií v roku 2025 vo výške 1,5 % HDP. Zníženie prebytku v roku 2025 je prejavom najmä vyšších čistých primárnych výdavkov financovaných z vnútroštátnych zdrojov vrátane výdavkov na obranu a nižších príjmov vrátane príjmov z dane z výnosov dôchodkových fondov. Podľa výpočtov Komisie tento vývoj zodpovedá rastu čistých výdavkov na úrovni 10,0 % v roku 2025. Príčinou týchto vyšších prognóz rastu čistých výdavkov oproti výročnej správe o pokroku sú rozdielne predpoklady týkajúce sa cyklickej zložky dávok v nezamestnanosti, ako aj bázických efektov. Príčinou rozdielu medzi prebytkom verejných financií podľa prognóz Komisie a Dánska je nižší odhad Komisie týkajúci sa výdavkov verejnej správy, najmä výdavkov na obranu, pri ktorých zatiaľ nebol plne špecifikovaný profil výdavkov. Podľa odhadov Komisie sa predpokladá, že zámery fiškálnej politiky, ktoré zahŕňajú výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov aj z prostriedkov EÚ, budú v roku 2025 expanzívne, a to na úrovni 2,6 % HDP. Pomer verejného dlhu k HDP sa má do konca roka 2025 znížiť na 29,7 %.

(16) Podľa prognózy Komisie z jari 2025 sa očakáva, že z nenávratnej podpory („grantov“) z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa v roku 2025 budú financovať výdavky verejnej správy vo výške 0,0 % HDP v porovnaní s menej než 0,1 % HDP v roku 2024. Výdavky financované z nenávratnej podpory v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti umožňujú realizovať vysokokvalitné investície a reformy na zvýšenie produktivity bez toho, aby mali priamy vplyv na saldo verejných financií a verejný dlh Dánska.

(17) Výdavky verejnej správy na obranu v Dánsku boli vo výške 1,2 % HDP v roku 2021, 1,2 % HDP v roku 2022 a 1,8 % HDP v roku 2023 ([13]). Podľa prognózy Komisie z jari 2025 sa predpokladá, že výdavky na obranu dosiahnu v roku 2024 výšku 2,1 % HDP a v roku 2025 výšku 3,0 % HDP. To zodpovedá zvýšeniu o 1,8 percentuálneho bodu HDP v porovnaní s rokom 2021. Obdobie aktivácie národnej únikovej doložky (v rokoch 2025 až 2028) umožňuje Dánsku zmeniť priority výdavkov verejnej správy alebo zvýšiť verejné príjmy tak, aby trvalo vyššie výdavky na obranu neohrozili fiškálnu udržateľnosť v strednodobom horizonte.

(18) Podľa prognózy Komisie z jari 2025 sa predpokladá, že čisté výdavky v Dánsku vzrastú v roku 2025 o 10,0 % a v rokoch 2024 a 2025 kumulatívne o 13,6 %. Na základe prognózy Komisie z jari 2025 sa predpokladá, že rast čistých výdavkov Dánska bude v roku 2025 vyšší než odporúčaná maximálna miera rastu, čo zodpovedá odchýlke ([14]) vo výške 2,1 % HDP v ročnom vyjadrení. Pri spoločnom posúdení rokov 2024 a 2025 sa takisto predpokladá, že kumulatívna miera rastu čistých výdavkov bude vyššia než odporúčaná maximálna miera rastu, čo zodpovedá odchýlke 0,5 % HDP. Predpokladaná odchýlka je však v rámci flexibility, ktorú poskytuje národná úniková doložka na základe súčasných prognóz výdavkov na obranu.

(19) Výročná správa o pokroku nezahŕňa rozpočtové projekcie na obdobie po roku 2025. Vychádzajúc z opatrení, ktoré boli v príslušných oblastiach politiky známe k dátumu uzávierky prognózy, sa v prognóze Komisie z jari 2025 predpokladá, že prebytok verejných financií bude v roku 2026 na úrovni 0,6 % HDP. Zníženie prebytku v roku 2026 je prejavom najmä nárastu výdavkov vrátane výdavkov na obranu. Tento vývoj zodpovedá rastu čistých výdavkov na úrovni 5,4 % v roku 2026. Podľa odhadov Komisie sa predpokladá, že zámery fiškálnej politiky, ktoré zahŕňajú výdavky financované z vnútroštátnych zdrojov aj z prostriedkov EÚ, budú v roku 2026 expanzívne, a to na úrovni 0,7 % HDP. Komisia predpokladá, že pomer verejného dlhu k HDP sa do konca roka 2026 zníži na 29,4 %.

Kľúčové výzvy v príslušných oblastiach politiky

(20) V súlade s článkom 19 ods. 3 písm. b) nariadenia (EÚ) 2021/241 a kritériom 2.2 prílohy V k uvedenému nariadeniu plán obnovy a odolnosti zahŕňa rozsiahly súbor vzájomne sa posilňujúcich reforiem a investícií, ktoré sa majú realizovať do roku 2026. Očakáva sa, že tieto reformy a investície pomôžu účinne riešiť buď všetky výzvy identifikované v príslušných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny, alebo aspoň ich značnú časť. Vzhľadom na tento náročný časový rámec je nevyhnutné dokončiť účinné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly

([13]) Eurostat, štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy (COFOG). Vzhľadom na metodické rozdiely medzi definíciami COFOG a NATO sa výdavky na základe definície COFOG môžu líšiť od výdavkov na základe definície NATO.

([14]) Od roku 2026 sa tieto údaje uvedú v kontrolnom účte, ktorý je stanovený v článku 22 nariadenia (EÚ) 2024/1263.

REPowerEU, aby sa posilnila dlhodobá konkurencieschopnosť Dánska využitím zelenej a digitálnej transformácie a aby sa zároveň zabezpečila sociálna spravodlivosť. V oznámení Komisie NextGenerationEU – Cesta do roku 2026, ktoré bolo prijaté 4. júna 2025, sa objasňuje príslušný harmonogram ukončenia mechanizmu a členským štátom sa poskytujú usmernenia na maximalizáciu vykonávania do 31. augusta 2026 vrátane toho, ako ďalej zefektívniť ich plány obnovy a odolnosti, uvádzajú sa v ňom hlavné možnosti, ktoré treba zvážiť pri ich revízii, a zdôrazňuje sa význam dôkladného spoločného plánovania pred predložením posledných žiadostí o platbu v roku 2026. Aby sa v širšej miere preberala zodpovednosť za úspešné vykonanie plánu obnovy a odolnosti, naďalej treba systematicky zapájať miestne a regionálne orgány, sociálnych partnerov, občiansku spoločnosť a ďalšie relevantné zainteresované strany.

(21) V Dánsku sa urýchlilo vykonávanie programov politiky súdržnosti, ktoré zahŕňajú podporu z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (EFRR), Fondu na spravodlivú transformáciu (FST) a Európskeho sociálneho fondu plus (ESF+). Je dôležité pokračovať v úsilí o zabezpečenie rýchleho vykonávania týchto programov a zároveň maximalizovať ich vplyv v praxi. Dánsko už v rámci svojich programov politiky súdržnosti prijíma opatrenia na podporu konkurencieschopnosti a rastu a zároveň na posilnenie sociálnej súdržnosti. Existuje tu však priestor na ďalšie zvyšovanie kvalifikácie pracovnej sily a zlepšenie regionálnej konkurencieschopnosti, a to aj vzhľadom na rozdiely medzi mestskými a vidieckymi oblasťami. V súlade s článkom 18 nariadenia (EÚ) 2021/1060 je Dánsko povinné – v rámci strednodobého preskúmania fondov politiky súdržnosti – preskúmať každý program a zohľadniť pritom okrem iného výzvy identifikované v odporúčaniach pre Dánsko na rok 2024. Návrhmi Komisie prijatými 1. apríla 2025 ([15]) sa predlžuje lehota na predloženie posúdenia výsledku strednodobého preskúmania pre každý program na obdobie po 31. marci 2025. Uvedené návrhy zároveň poskytujú flexibilitu s cieľom pomôcť urýchliť vykonávanie programov a zvýšiť stimuly pre členské štáty, aby pridelili zdroje na päť strategických prioritných oblastí Únie, konkrétne na konkurencieschopnosť v oblasti strategických technológií, obranu, bývanie, odolnosť vodných zdrojov a energetickú transformáciu, a na investície do zručností v prioritných odvetviach, a to so zachovaním zamerania v rámci programov ESF+ na osoby v najzraniteľnejších situáciách.

(22) Platforma strategických technológií pre Európu (STEP) predstavuje príležitosť investovať do kľúčovej strategickej priority EÚ posilnením konkurencieschopnosti EÚ. STEP poskytuje finančné prostriedky prostredníctvom 11 existujúcich fondov EÚ. Členské štáty môžu prispieť aj do Programu InvestEU, ktorým sa podporujú investície do prioritných oblastí. Dánsko by mohlo optimálne využiť tieto iniciatívy na podporu vývoja alebo výroby kritických technológií vrátane čistých technológií efektívne využívajúcich zdroje.

(23) Popri hospodárskych a sociálnych výzvach, ktoré sa riešia v pláne obnovy a odolnosti a pomocou ďalších fondov EÚ, by malo Dánsko účinne riešiť zostávajúce výzvy súvisiace s inováciou a rastom, dekarbonizáciou a udržateľnosťou hospodárstva, nedostatkom požadovaných zručností a nesúladom medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami a bývaním.

(24) Miery produktivity v Dánsku patria medzi najvyššie v EÚ. Medzi veľkými spoločnosťami a malými a strednými podnikmi (MSP) sa však prehlbuje rozdiel z hľadiska produktivity. Poukazuje to na nedostatky v rýchlosti šírenia technologických výdobytkov. Okrem toho sa investície do výskumu a vývoja sústreďujú v malom počte veľkých spoločností. Uľahčenie šírenia technológií a zintenzívnenie spolupráce medzi veľkými a malými firmami a výskumnými inštitúciami, najmä v odvetviach s novým potenciálom, ako je kvantová výpočtová technika, vesmírne technológie a obrana, majú potenciál zapojiť viac spoločností do výskumných a inovačných činností a zvýšiť produktivitu naprieč podnikmi všetkých veľkostí. Napriek nedávnemu pokroku by zlepšenie prístupu k rizikovému a súkromnému kapitálu popri zlepšení rámcových podmienok pre prvotné verejné ponuky akcií mohlo prispieť k zvýšeniu investícií do inovačných podnikov a podpore rozširovania činností.

(25) Dánsko sa zaviazalo dosiahnuť ambiciózne ciele v oblasti klímy a energetiky. Táto krajina je priekopníkom v zavádzaní a vo výrobe emisne neutrálnych technológií, a to predovšetkým technológií veternej energie a zachytávania a ukladania CO_2. Dánsko má vynikajúcu mieru preniknutia obnoviteľných zdrojov energie do svojho mixu výroby elektriny: v roku 2024 bolo 88 % elektriny v Dánsku vyrobených z obnoviteľných zdrojov, pričom veterná energia tvorila 58 %. Napriek týmto úspechom nevyvolali nedávne verejné súťaže na dodatočnú kapacitu aspoň 3 gigawattov veternej energie v Severnom mori záujem developerov, čo následne viedlo k zrušeniu verejných súťaží na ďalšie 3 gigawatty veternej energie na mori v dánskych teritoriálnych vodách. To zdôrazňuje potrebu

([15]) Návrh NARIADENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2021/1058 a (EÚ) 2021/1056, pokiaľ ide o osobitné opatrenia na riešenie strategických výziev v rámci strednodobého preskúmania – COM(2025) 123 final.

priaznivého prostredia pre spoločnosti v tomto odvetví a potenciálneho prepracovania podmienok takýchto ponúk. V tejto súvislosti bola 19. mája 2025 ohlásená politická dohoda o „rámcoch verejných ponúk pre tri veterné parky na mori“, v ktorej sa ráta s tým, že pri nasledujúcich ponukách na veternú energiu na mori s dodatočnou kapacitou aspoň 3 GW bude možné požiadať o štátnu podporu. Dánsku by navyše prospelo rýchle podniknutie krokov v reakcii na odporúčania vydané Národným tímom pre energetickú krízu (NEKST) s cieľom zefektívniť a urýchliť povoľovacie a administratívne postupy pri zavádzaní veternej a slnečnej energie na pevnine.

(26) Približne jednu pätinu konečnej spotreby energie krajiny tvorila v roku 2023 elektrina, čo je podiel, ktorý zostal za posledné desaťročie pomerne stabilný. Vysoký podiel obnoviteľných zdrojov energie v dánskom mixe výroby elektriny znamená, že existuje značný potenciál ďalšej elektrifikácie vo všetkých odvetviach s cieľom prispieť k zníženiu celkových emisií skleníkových plynov a umožniť spotrebiteľom profitovať z cenovo dostupnej výroby energie z obnoviteľných zdrojov. Vyšší domáci dopyt po elektrine takisto posilňuje dlhodobý obchodný prípad pre developerov, aby rozšírili kapacitu energie z obnoviteľných zdrojov, čím sa stimulujú ďalšie investície a rast v odvetví čistej energie. Na dosiahnutie vyššej miery elektrifikácie a preniknutia energie z obnoviteľných zdrojov je nutné modernizovať elektrizačnú sústavu a podporiť riešenia čistej flexibility tak na strane dopytu, ako aj ponuky, ako je uskladňovanie, distribuovaná výroba energie z obnoviteľných zdrojov a riadenie odberu. V decembri 2024 vydala tematická pracovná skupina tímu NEKST odporúčania na urýchlenie rozšírenia elektrizačnej sústavy. Pri niektorých z týchto odporúčaní sa dospelo k politickej dohode, pričom boli určené tri oblasti možného zjednodušenia postupov vydávania povolení v prípade elektrickej infraštruktúry. Záväzky obsiahnuté v dohode síce predstavujú pozitívny krok vpred, rýchle vykonanie širšieho súboru odporúčaní NEKST má však naďalej zásadný význam na zabezpečenie toho, aby bolo pri riadení sústavy možné uspokojiť budúce potreby vyššieho inštalovaného výkonu energie z obnoviteľných zdrojov a vyššieho dopytu po elektrine. Z hľadiska flexibility by Dánsko mohlo viac podporovať uskladňovanie energie vo vlastníctve koncových odberateľov a účasť na trhu s distribuovanými zdrojmi energie a so službami vyrovnávania a flexibility.

(27) Dánske odvetvie poľnohospodárstva je jedným z hlavných zdrojov emisií skleníkových plynov v krajine, na ktoré sa vzťahuje nariadenie o spoločnom úsilí ([16]). Intenzívne poľnohospodárske postupy taktiež spôsobujú nadmerné vyplavovanie živín a odtok z polí, čo má vážne dôsledky na zdravie pôdy a vodné a morské ekosystémy. Kľúčom k dosiahnutiu cieľov v oblasti klímy, ako aj k obnove degradovanej biodiverzity a ekosystémov je preto posilnenie udržateľnosti agropotravinárskeho sektora. Vláda s väčšinou opozičných strán 18. novembra 2024 dospela k širokej politickej dohode o „zelenom Dánsku“. Cieľom opatrení uvedených v dohode, ktoré sú doplnené o ďalšie iniciatívy v rámci dánskeho strategického plánu spoločnej poľnohospodárskej politiky a jeho plánu obnovy a odolnosti, je zlepšiť udržateľné využívanie a obhospodarovanie pôdy v krajine. Rýchle vykonanie a uzákonenie dohodnutých opatrení je teraz kľúčom k splneniu ambicióznych cieľov v oblasti klímy a životného prostredia stanovených v dohode, ako aj k zabezpečeniu konkurencieschopnosti a sociálnej spravodlivosti.

(28) Napriek nedávnemu úsiliu Dánsko naďalej čelí výzvam pri prechode na silnejšie obehové hospodárstvo a zlepšovaní svojich politík odpadového hospodárstva. Podľa najnovších dostupných údajov Eurostatu má táto krajina druhý najvyšší objem vzniknutého potravinového a komunálneho odpadu na osobu v EÚ a jej miera obehového využívania materiálov a miera recyklácie komunálneho odpadu zostávajú pod priemerom EÚ bez jasného náznaku vzostupného trendu. Rozhodnutie zaviesť systém triedeného zberu pre všetky toky odpadu vo väčšine obcí v Dánsku a presadzovať prísnejšie pravidlá nakladania s odpadom z podnikov/obchodov od januára 2025 je pozitívnym krokom vpred. Okrem toho akčný plán Dánska pre obehové hospodárstvo z roku 2021 zahŕňa celú škálu opatrení na predchádzanie vzniku odpadu a nakladanie s ním v celom obehovom hodnotovom reťazci. Sú však potrebné ďalšie opatrenia, a to najmä s cieľom znížiť mieru vzniku a spaľovania odpadu, nahradiť vo vnútroštátnych systémoch diaľkového vykurovania spaľovanie odpadu zdrojmi tvorby tepla, ktoré sú šetrnejšie k životnému prostrediu a zvýšiť mieru zberu a recyklácie odpadu z elektrických a elektronických zariadení.

(29) Dánsky trh práce je napätý a sú s ním spojené určité nedostatky zručností a nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami, čo potenciálne brzdí zamestnanosť a rast. Nedostatok zručností je zvlášť rozšírený v určitých zdravotníckych povolaniach, medzi odborníkmi v oblasti IKT, kvalifikovanými pracovníkmi v stavebníctve a v iných odvetviach vrátane odvetví spojených so zelenou transformáciou. Na riešenie tohto nedostatku Dánsku v posledných rokoch pomohol prílev zahraničných pracovníkov. Ďalší pokrok pri riešení tohto nedostatku zručností by sa mohol dosiahnuť účinným zaoberaním sa nerovnosťami pri dosahovaní vzdelania a odbornej prípravy. Podiel

([16]) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/857 z 19. apríla 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2018/842 o záväznom ročnom znižovaní emisií skleníkových plynov členskými štátmi v rokoch 2021 až 2030, ktorým sa prispieva k opatreniam v oblasti klímy zameraným na splnenie záväzkov podľa Parížskej dohody, a nariadenie (EÚ) 2018/1999 (Ú. v. EÚ L 111, 26.4.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/857/oj).

osôb, ktoré predčasne ukončia školskú dochádzku, sa v posledných rokoch zvyšuje a aktuálne je vyšší ako priemer EÚ; zvrátenie tohto trendu by mohlo prispieť k zvýšeniu ponuky pracovnej sily a potenciálnemu zníženiu nedostatku zručností.

(30) V posledných rokoch neboli pri výstavbe neziskového bývania splnené plány. Vysoké stavebné náklady, vysoké ceny bývania vo vlastnom obydlí a vysoká miera regulácie trhov s nájomným bývaním majú za následok pretrvávajúci nedostatok cenovo dostupného bývania vo veľkých mestských oblastiach a dlhé čakacie lehoty na neziskové bývanie. Čiastočne v dôsledku toho značná časť domácností vrátane mnohých mladých ľudí žijúcich osamote čelí vysokým nákladom na bývanie. Výstavba neziskového bývania by sa mohla zintenzívniť, ak by sa strop stavebných nákladov viac zosúladil s trhovými cenami.

TÝMTO ODPORÚČA, aby Dánsko v rokoch 2025 a 2026 prijalo opatrenia s cieľom:

1. Posilniť celkové výdavky a pripravenosť v oblasti obrany a bezpečnosti a zároveň zabezpečiť udržateľnosť dlhovej služby v súlade so závermi Európskej rady zo 6. marca 2025. Dodržiavať maximálne miery rastu čistých výdavkov, ktoré odporučila Rada 21. januára 2025, a zároveň využiť povolenie podľa národnej únikovej doložky na vyššie výdavky na obranu.

2. Vzhľadom na uplatniteľné lehoty na včasné dokončenie reforiem a investícií podľa nariadenia (EÚ) 2021/241 zabezpečiť účinné vykonávanie plánu obnovy a odolnosti vrátane kapitoly REPowerEU. Urýchliť vykonávanie programov politiky súdržnosti, (EFRR, FST, ESF+) vo vhodných prípadoch na základe príležitostí, ktoré ponúka preskúmanie v polovici trvania. V záujme zlepšovania konkurencieschopnosti optimálne využívať nástroje EÚ vrátane príležitostí, ktorý poskytuje Program InvestEU a Platforma strategických technológií pre Európu.

3. Riešiť rozdiely v produktivite medzi veľkými a malými podnikmi podporou MSP pri inováciách a zavádzaní nových technológií, a to najmä v odvetviach s novým potenciálom. Pozdvihnúť inovačné podniky zlepšením prístupu k rizikovému a súkromnému kapitálu a rámcových podmienok pre prvotné verejné ponuky akcií.

4. Znížiť závislosť od fosílnych palív podporou čistej a efektívnej výroby a využívania energie a urýchlením elektrifikácie vo všetkých odvetviach. Riešiť potreby rastúceho dopytu a flexibility poskytovaním stimulov na modernizáciu elektrizačnej sústavy potrebnej na úrovni prenosu a distribúcie a podporou riadenia odberu, uskladňovania energie a ďalších čistých a flexibilných riešení. V súlade s plánovanými opatreniami znížiť intenzitu poľnohospodárskych činností. Posilniť politiky obehového a odpadového hospodárstva podporou predchádzania vzniku odpadu a opätovného použitia komunálneho a iného odpadu, zvýšením miery recyklácie, znížením množstva potravinového odpadu a prechodom zo spaľovania komunálneho odpadu na výrobu tepla k využívaniu čistejších zdrojov.

5. Riešiť nedostatok zručností, aby bolo možné uspokojiť potreby trhu práce, a to aj zintenzívnením opatrení na zaoberanie sa nerovnosťami pri dosahovaní vzdelania a odbornej prípravy a na zabezpečenie poskytovania a získavania zručností potrebných na účely zelenej a digitálnej transformácie. Zaviesť opatrenia na zlepšenie cenovej dostupnosti bývania.

V Bruseli 8. júla 2025

Za Radu

predsedníčka

S. LOSE